

Nobelkomiteen i uføre

Høyre og Frp vil få flertall i Nobelkomiteen fra nyttår, og truer med å vrake Thorbjørn Jagland som leder av komiteen. Uansett hvilke argumenter de to partiene bruker, kan en slik degradering ses på som nok et knefall for kinesiske myndigheter.

Da den tidligere nobelprisvinneren Dalai Lama kom på Norgesbesøk i mai, ville ikke den norske regjeringen møte ham. Å ha offisielle møter med tibetanernes åndelige leder ville forsure et allerede iskaldt forhold mellom Norge og Kina. Det sank til frysepunktet da Jagland utdelte fredsprisen til dissidenten Liu Xiaobo i 2010. Utenriksminister Børge Brende (H) påpekte at «Norge må være realistisk i sin utenrikspolitikk og legge Norges langsiktige interesser til grunn, deriblant viktigheten

av å normalisere forholdet til Kina.»

Norges forhold til Kina ble ikke normalisert etter dette. Når Høyre og Frp signaliserer at de ønsker å skifte ut Jagland som Nobelkomiteens leder, vil det lett bli oppfattet som nok et oppføringsframstøt overfor kineserne. Det er et farlig signal å gi, det vil etterlate et inntrykk i Kina om at bøllediplomati nytter.

Frps Kristian Norheim sier rett ut at Jagland bør byttes ut. Han mener Jagland har en uheldig dobbeltrolle som leder av både Nobelkomiteen og Europarådet. Høyres Trond Helleland påpeker på sin side at Høyres kandidater til Nobelkomiteen skal «være så gode at de også skal kunne lede komiteen».

Uavhengig av dobbeltroller og omstridte prisutdelinger hadde

Oppsummert

Vrakes?

1 Frp og Høyre kan komme til å bruke flertallet i Nobelkomiteen til å vrake Thorbjørn Jagland som leder.

Signal

2 Det vil i så fall være en degradering som kan oppfattes som nok et knefall for kinesiske myndigheter.

Nye navn

3 Komiteen hadde vært tjent med medlemmer utnevnt på bakgrunn av faglige kvalifikasjoner, ikke politiske meritter.

det vært mulig å avløse Jagland uten større problemer. Han har vært leder i seks år, og sitter dessuten på valg. Men som resultat av uroen rundt Dalai Lama-besøket, har Ap for lengst avklart at Jagland fortsatt er deres kandidat.

Det er beklagelig at det blir politisk strid om posisjonene i Nobelkomiteen. Komiteen hadde vært tjent med medlemmer utnevnt på bakgrunn av sine faglige kvalifikasjoner, og ikke sine politiske meritter. Ikke minst hadde det markert komiteens frie og selvstendige rolle.

Men når navn som tidligere utenriksminister Jan Petersen og tidligere statsminister Kjell Magne Bondevik nevnes som aktuelle kandidater fra Høyre og Frp, vil Nobelkomiteen bare bli brakt i ytterligere uføre.

SAGT

av andre

FOTO: AUDUN BRAASTAD/NTB SCANPIX

Nordlending: Elisabeth Aspaker.

Ble overrasket

* «Det høres kanskje usannsynlig ut, men jeg ble overrasket. Jeg sa til Erna at dette var posisjonen jeg var minst forbedret på å bli spurt om å ta.» **Elisabeth Aspaker hadde ikke sett for seg at Erna Solberg ville be henne om å bli fiskeriminister, sier hun til Harstad Tidende. Aspaker, som er fra Troms, har profilert seg på utdannings- og forskningspolitikk, men på 50 år har bare to fiskeriministere ikke vært fra Nord-Norge.**

Vanskelig

* «Mikkelsmessen er gjeninnført, men det virker som Den norske kirken ikke vet helt hva den skal gjøre med Mikael og englene.» **Religionshistoriker Gro Steinsland i Klassekampen.**

Mediekritikk 1

* «Men hva skal unge tenåringsjenter tro, når de klikker seg gjennom nettet på jakt etter Emma Watsons viktige budskap og i stedet må lese endeløst pjatt om klær, sminke og smykker?» **Hege Ulstein i Dagsavisen.**

Mediekritikk 2

* «Det vi ser her er intet mindre enn et journalistisk Texas.» **Generalsekretær i Norsk Presseforbund Kjersti Løken Stavrum er skeptisk til at et Nordlys-aid nettsted stjeler artikler, skriver Aftenposten.**

Mektige bedrifter

* «Bedriftene har mer makt enn noensinne. Ledere som ikke er blitt valgt, kontrollerer mer og mer av dagliglivene våre – fra underholdning og strømforsyning til skoler, jernbane og postvesen.» **Bedriftskonsulent Lucy P. Marcus i Dagens Næringsliv.**

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf. 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

Mønsterbruk?

DAGENS GJEST

Kronprinsparet vil rive ni antikvariske bygninger på Skaugum i Asker. Bør alle andre gjøre det samme?

Det var i slutten av juni at kronprins Håkon og kronprinsesse Mette-Marit sendte inn rivesøknaden til Asker kommune. Ifølge avisen Asker og Bærums Budstikke rår gården over 41 bygninger, hvorav mange nå, hevder kommunikasjonsjef ved Slottet, Marianne Hagen, er i så dårlig forfatning «at det ikke på noen måte er hensiktsmessig å gjenoppbygge dem». Kommunikasjonssjefen opplyser at verken fundament eller konstruksjon holder dagens standard.

Selvfølgerlig har det blitt bråk, det skulle bare mangle. Skaugum ligger i Semsvannet landskapsvernområde, som ble vedtatt vernet i 1992. I formålsparagrafen heter det at hensikten «er å bevare det egenartede og vakre natur- og kulturlandskapet rundt Semsvannet, med de geologiske, botaniske, zoologiske og kulturhistoriske elementer som er med på å gi landskapet dets særpreg». Landskapsvernet omfatter vel 4 700 mål og sikrer Skaugums va-

kre omgivelser til evig tid. At offentlige vernerestriksjoner har konsekvenser for den private eiendomsretten, ligger i sakens natur, men som motytelse får kronprinsparet en sikkerhet for at den intensive fortetting som elers kjennetegner Oslo-regionen, aldri vil nå dem.

Men det er flere grunner til å reagere. For vi snakker ikke om en hvilken som helst norsk gård. Skaugum ble tidligere karakterisert som et mønsterbruk, en gård som i sin tid sjenerøst ble gitt kongefamilien i bryllupsgave av Fritz Wedel Jarlsberg da kronprinsesse Märtha og kronprins Olav giftet seg 21. mars i 1929. Gården som eget bruk skal ha aner tilbake til middelalderen og omfatter i dag 480 mål dyrket mark, 660 mål skog, 140 mål annet areal og altså totalt 41 bygninger, hvorav arkitekt Arnstein Arnebergs hovedbygning fra 1930-årene er den mest kjente. Bygningsmassen som nå ønskes revet, omfatter blant annet den såkalte Rødlåven og husmannsplassen Bråtan.

Landbrukets bygningsmasse står overfor store utfordringer i årene fremover. Den røde låven er langt fra trygg, og i varierende grad ser vi det samme bildet over hele landet. Enhetslåven går ut av bruk,

Sjur Harby

Sjur Harby er arkeolog og skribent

FORBILDE

«Med alle sine apanasjer og dronningen som Fortidsminneforeningens høye beskytter, kunne Skaugum ha gjenrobret sin posisjon som mønsterbruk.»

forfaller og rives i et omfang som sammen med jengroing og monokultur vil prege det tradisjonelle jordbrukslandskapet her hjemme. Tapre forsøk på å demme opp for utviklingen monner lite så lenge økonomien i landbruket er for nedadgående og mange unge betakker seg for å gå i forfedrenes fotspor som bønder.

Det fantes et alternativ. Kronprinsparet kunne ha tatt utfordringen og initiert et prosjekt der hensikten nettopp var å finne ny anvendelse for bygninger som tiden har løpt fra. Med alle sine apanasjer og dronningen som Fortidsminneforeningens høye beskytter, kunne Skaugum ha gjenrobret sin posisjon som mønsterbruk, som et forbilde for norsk landbruk, som et ideal å strekke seg etter for neste generasjon av norske bønder landet over.

Gården ligger i et av landets mest ressurssterke pressområder der knappheten på kvadratmeter skaper overskrifter hver eneste dag. Om rehabilitering og løpende vedlikehold ikke skal lønne seg her, hvor skal man da bruke argumentene?

Heller ikke riksantikvar Holme har noen innvendinger mot riveplanene. Ble du overrasket?

Sjefredaktør:
Mads Yngve Storvik
mads.storvik@nationen.no

Politisk redaktør:
Kato Nykvist
kato.nykvist@nationen.no

Nyhetsredaktør:
Rino Andersen
rino.andersen@nationen.no